

Memes overzicht

*Kenmerken van de zes memes
van de eerste bandbreedte*

©Emergent B.V. Heilig Landstichting
Paul Zuiker, Wilbert van Leijden
www.Emergent.nl
2005

1. Overzicht kenmerken van de Beige meme het eerste stadium van bewustzijnontwikkeling

Denkkader

<i>Levensinstelling:</i>	Kunnen overleven in de leefomgeving Zich als één met zijn leefomgeving ervaren
<i>Drang, levensthema:</i>	Bevredigen primaire levensbehoeften en voortplantingsdrift
<i>Context, wereldbeeld:</i>	Hier en nu

Oorsprong

<i>Periode:</i>	150.00 jaar geleden (bij homo sapiens)
<i>Plaats:</i>	Oost Afrikaanse savanne
<i>Grondleggers:</i>	Homo habilis (2 miljoen jaar geleden)

Manifestaties

<i>Hoogtepunten:</i>	Verspreiding van menselijke soort over alle continenten
<i>Dieptepunten:</i>	Staat van ontredde door (natuur)rampen en ziektes

Individuele betekenis

<i>Ontwikkeling:</i>	Motorische vaardigheden, eerste aanleg tot anticiperen
<i>Kenmerken:</i>	Sterk ontwikkelde reflexen, zintuigen en instincten
<i>Gedrag:</i>	Zoeken van beschutting, eten en drinken, zich voortplanten

Leefgemeenschapsvormen: Solitair bestaan of optrekken in losse kudde achtige verbanden

Maatschappij

<i>Energiebronnen:</i>	Spierkracht, vlees en voedsel i.h.a.
<i>Economie:</i>	Geen
<i>Religie:</i>	Geen
<i>Cultuurthema:</i>	Geen
<i>Kunststromingen:</i>	Geen
<i>Leiders:</i>	Geen
<i>Uitvinding: (voorbeelden)</i>	Aardewerk, gebruiksvoorwerpen gemaakt van stenen en uit botten (krabbers, messen)
<i>Vernieuwing:</i>	Gebruik van vuur, bouw van tijdelijke schuilplaatsen

Hedendaagse voorbeelden

<i>Leefgemeenschappen:</i>	Geen
<i>Groepen in Nederland:</i>	Zwervers, drugs- en alcoholverslaafden, geestelijk gehandicapten, bedlegerige patiënten

2. Overzicht kenmerken van de Paarse meme het tweede stadium van bewustzijnontwikkeling

Denkkader

<i>Levensinstelling:</i>	Opzoeken van veiligheid en geborgenheid binnen de gemeenschap van de familie
<i>Drang, levensthema:</i>	Veiligstellen voortbestaan van de familie
<i>Context, wereldbeeld:</i>	Beangstigende en magische wereld beheerst door natuurgeesten die allen behaagd en gunstig moeten worden gestemd

Oorsprong

<i>Periode:</i>	40.000 jaar geleden (bij homo sapiens)
<i>Plaats:</i>	Subtropische gebieden
<i>Grondleggers:</i>	Homo ergaster (1,9 miljoen jaar geleden)

Manifestaties

<i>Hoogtepunten:</i>	Vreedzaam naast elkaar levende familiegemeenschappen
<i>Dieptepunten:</i>	Incestueuse en beknellende familieverbanden

Individuele betekenis

<i>Ontwikkeling:</i>	Associatieve vermogens, verbeeldingsvermogen, spraakvermogen, sociale omgangsvormen
<i>Kenmerken:</i>	Magisch, bijgelovig, bloedverwantschap staat centraal, onvoorwaardelijke acceptatie familieleden
<i>Gedrag:</i>	Leven volgens de familietradities, verrichten van religieuze rituelen, uitspreken van bezweringsformules

Leefgemeenschapsvormen: Nomadische familiegemeenschappen van jager-verzamelaars

Maatschappij

<i>Energiebronnen:</i>	Vuur, hout
<i>Economie:</i>	Delen met familieleden van voedsel en gebruiksvoorwerpen
<i>Religie:</i>	Gunstig stemmen van natuurgeesten en gestorven voorouders, bijgeloof
<i>Cultuurthema:</i>	Rites, rituelen, tradities, verhalen, symbolen en magische voorstellingen
<i>Kunststromingen:</i>	Prehistorische kunst
<i>Leiders:</i>	Vaste familierollen, vader, hoofd van de familie
<i>Uitvinding: (voorbeelden)</i>	Religieuze voorwerpen (totempalen), vele gebruiksvoorwerpen gemaakt van vuursteen (pijlpunten, handbijlen), van hout (kano's, speren en pijl en boog), van huiden (kleding, schoeisel, hutten), van klei (potten)
<i>Vernieuwing:</i>	Religie, kunst, cultuur, begraven/verbranden van gestorvenen, verzorgen van gehandicapten, gebruik van zout

Hedendaagse voorbeelden

<i>Leefgemeenschappen:</i>	Communitaire familieverbanden in Polynesië, Papoea Nieuw Guinea, Amazone gebied en sub-Sahara Afrika
<i>Groepen in Nederland:</i>	Roma, Sinti

3. Overzicht kenmerken van de Rode meme het derde stadium van bewustzijnontwikkeling

Denkkader

<i>Levensinstelling:</i>	Ik vertrouw alleen mijzelf en zoek onmiddellijke bevrediging van mijn behoeftes
<i>Drang, levensthema:</i>	Direct bevredigen van driftsleven en opkomen voor eigen belang
<i>Context, wereldbeeld:</i>	De wereld is hard en wrang, het is heersen of overheerst worden, alle macht en bezit aan de machtigste

Oorsprong

<i>Periode:</i>	10.000 jaar geleden (bewerking van koper)
<i>Plaats:</i>	Nabije Oosten
<i>Grondleggers:</i>	Mesopotamiërs

Manifestaties

<i>Hoogtepunten:</i>	Winnen van metaalertsen, heroïsche veldtochten, opkomst van de handel
<i>Dieptepunten:</i>	Oorlogen, revoluties, dictaturen, criminaliteit, verkrachtingen, zinloos geweld, terrorisme

Individuele betekenis

<i>Ontwikkeling:</i>	Ik-besef, persoonlijke wilskracht en moed
<i>Kenmerken:</i>	Bezit- en machtdrang, uitbuitende onafhankelijkheid, zelfverheerlijking, handelen niet gehinderd door schuldgevoel
<i>Gedrag:</i>	Rücksichtslos streven naar macht, bezit en seksuele bevrediging, afdwingen van respect, overheersen of overheerst worden

Leefgemeenschapsvormen: Stamverbanden onder leiding van krijgsheer, dictatoriaal geregeerde staten

Maatschappij

<i>Energiebronnen:</i>	Hout gestookte ovens, slaven, paarden, windenergie (zeilboten)
<i>Economie:</i>	Winnen en verwerken van metaalertsen, ruilhandel van schaarse gebruiks- en siervoorwerpen
<i>Religie:</i>	Verering van en offeren aan zelfzuchtige en wraakzuchtige goden
<i>Cultuurthema:</i>	Verheerlijking van alleenheersers en goden
<i>Kunststromingen:</i>	Egyptische, Hellenistische, Romaanse en Etruskische kunst
<i>Leiders:</i>	Krijgsheer, alleenheerser, dictator
<i>Uitvinding: (voorbeelden)</i>	Wapens en siervoorwerpen
<i>Vernieuwing:</i>	Koopmanschap, krijgskunst, winnen van metaalertsen

Hedendaagse voorbeelden

<i>Leefgemeenschappen:</i>	Birma, Noord Korea, Turkmenistan, Haïtië, Liberia, Somalië
<i>Groepen in Nederland:</i>	Hangjongeren, criminele bendes, immigranten uit Antillen, Kaap Verdië en het Rif gebergte, bewoners van woonwagenkampen

4. *Overzicht kenmerken van de Blauwe meme het vierde stadium van bewustzijnontwikkeling*

Denkkader

<i>Levensinstelling:</i>	Wij leven volgens dé leer en waarheid van God en we dienen God en het gezag die voor ons zorgen
<i>Drang, levensthema:</i>	Leven heeft betekenis en een bestemming (het verdienen van een plek in de hemel) die veilig te stellen zijn door God en het gezag te dienen
<i>Context, wereldbeeld:</i>	Aan heilige wetten onderworpen ordelijke wereld draaiend in het centrum van het eeuwige universum

Oorsprong

<i>Periode:</i>	10.000 jaar geleden (opkomst landbouw)
<i>Plaats:</i>	Irak: Eufraat en Tigres
<i>Grondleggers:</i>	Kleine gemeenschappen uit de Neolitische cultuur

Manifestaties

<i>Hoogtepunten:</i>	Feodale Middeleeuwen, opkomst steden, vorming van naties
<i>Dieptepunten:</i>	Kruistochten, inquisitie, absolutisme, imperialisme, religieus terrorisme

Individuele betekenis

<i>Ontwikkeling:</i>	Causale denkvermogen, moraliteitsbesef, geweten en schuldgevoel, rechtvaardigheids- en verantwoordelijkheidgevoel, zelfbeheersing
<i>Kenmerken:</i>	Waarden en normen, discipline, orde en regelmaat, plichtsbesef, eergevoel, schuldgevoel, Wij versus Zij-denken
<i>Gedrag:</i>	Tonen van loyaliteit aan de leer en het gezag, vervullen van de taak die de persoon geacht te worden doen

Leefgemeenschapsvormen: Steden, natiestaat, standen, religieus-maatschappelijke zuilen

Maatschappij

<i>Energiebronnen:</i>	Lastdieren, hout en turf, wind- en waterenergie (molens, zeilschepen)
<i>Economie:</i>	Feodaal systeem drijvend op landbouw en veeteelt
<i>Religie:</i>	Bekeren tot geïnstitutionaliseerde godsdiensten
<i>Cultuurthema:</i>	Devotie en verering van God, uiten van vaderslandsliefde
<i>Kunststromingen:</i>	Byzantijnse kunst, Gothiek, Barok, Rococo
<i>Leiders:</i>	Patriarch, paus, monarch, regent
<i>Uitvinding: (voorbeelden)</i>	Landbouw en veeteelt, schrift, geld, wet, bouwkunde, irrigatie, weg- en waterbouw, zeilscheepvaart
<i>Vernieuwing</i>	Instituten (staat, kerk, leger, rechtspraak), ambachten, standenmaatschappij

Hedendaagse voorbeelden

<i>Leefgemeenschappen:</i>	Saoudi Arabië, Iran, kastensysteem India, orthodox Israel, puriteins Amerika ('New Born Christians'), religieuze sekten
<i>Groepen in Nederland:</i>	Streng kerkelijke groeperingen ('Zwarte kousen kerk'), moslims, traditionele burgerij, conservatief liberalen, aristocratie, 'oud geld'

5. Overzicht kenmerken van de Oranje meme het vijfde stadium van bewustzijnontwikkeling

Denkkader

<i>Levensinstelling:</i>	Ik denk dus ik besta. Ik ben zelf verantwoordelijk voor mijn welvaart en daarom ontplooi ik mijn talenten
<i>Drang, levensthema:</i>	Verkrijgen van materiële overvloed en individuele vrijheid, benutten van kansen en ontplooien van talenten
<i>Context, wereldbeeld:</i>	Wereld is geheel te doorgronden met het verstand

Oorsprong

<i>Periode:</i>	2.500 jaar geleden
<i>Plaats:</i>	Griekenland
<i>Grondleggers:</i>	Thales, Pythagoras, Socrates, Plato, Aristoteles, Ptolemaeus

Manifestaties

<i>Hoogtepunten:</i>	Renaissance, Gouden Eeuw, Verlichting, Industriële revolutie, wederopbouw periode na de Tweede Wereldoorlog
<i>Dieptepunten:</i>	Uitbuitend kapitalisme, vernietiging milieu, materialisme, kille rationaliteit

Individuele betekenis

<i>Ontwikkeling:</i>	Logische denkvermogen, scherp waarnemen en analyseren, individuele talenten
<i>Kenmerken:</i>	Rationeel, materialistisch, competitief, excellerend, elitair, imago gevoelig, succes- en doelgericht, pragmatisch
<i>Gedrag:</i>	Puur rationele benadering, ambitieus, willen winnen, streven naar geld, status en erkenning, bouwen aan imago

Leefgemeenschapsvormen: Sociale klassen van kapitalisten en arbeiders, ondernemingen

Maatschappij

<i>Energiebronnen:</i>	Stoomenergie, fossiele brandstoffen, atoomenergie,
<i>Economie:</i>	Industriële productie drijvend op massaconsumentisme, kennis- en diensten economie
<i>Religi:e</i>	Humanisme, geloof in eigen kunnen, individualisme, secularisme
<i>Cultuurthema:</i>	Natuurgetrouwe weergave van de werkelijkheid
<i>Kunststromingen:</i>	Renaissance, Realisme, Impressionisme
<i>Leiders:</i>	President, premier, CEO, ondernemer, commissaris
<i>Uitvinding: (voorbeelden)</i>	Polyfonie, boekhoudkunde, boekdrukkunst, perspectief, microscoop, cartografie, ondernemings aandelen, stoommachines, gemotoriseerde voertuigen, informatie- en communicatietechnologie, e.v.a.
<i>Vernieuwing:</i>	Wetenschap, technologie, democratie, mensenrechten, vrije handel, trias politica, emancipatie, industrie, massaproductie

Hedendaagse voorbeelden

<i>Leefgemeenschappen:</i>	Verenigde Staten, Verenigd Koninkrijk, Australië
<i>Groepen in Nederland:</i>	Liberalen, humanisten, yuppies, onafhankelijke denkers

6. Overzicht kenmerken van de Groene meme het zesde stadium van bewustzijnontwikkeling

Denkkader

<i>Levensinstelling:</i>	Ik voel dus ik leef, iedereen is in essentie gelijk en de aarde is ons gezamenlijke thuis
<i>Drang, levensthema:</i>	Gelukkig worden door het realiseren van persoonlijke groei, het leven in harmonie met andere mensen en de natuur, het beschermen van moederaarde en het opkomen voor minderbedeelden
<i>Context, wereldbeeld:</i>	Alle mensen vormen één gemeenschap die moeder aarde als haar thuis samen deelt

Oorsprong

<i>Periode:</i>	200 jaar geleden
<i>Plaats:</i>	Frankrijk, Duitsland
<i>Grondleggers:</i>	Rousseau, Sartre

Manifestaties

<i>Hoogtepunten:</i>	Romantiek, Existentialisme, Flower power, maatschappelijke vernieuwing in jaren zestig, New Age
<i>Dieptepunten:</i>	Politieke correctheid, narcisme, naïviteit, blind vertrouwen in consensus, sektarisme

Individuele betekenis

<i>Ontwikkeling:</i>	Introspectie, innerlijk gevoelsleven, empathische vermogens, denken in processen
<i>Kenmerken:</i>	Idealistisch, sensitief, egalitair, pacifistisch, ecologisch, spontaan, politiek correct, groeps- en consensusgericht, ruimdenkend
<i>Gedrag:</i>	Communiceren van gevoelens en meningen, emotioneel, dromen van betere wereld, houden van lange groepssessies

Leefgemeenschapsvormen: Communes, Verenigde Naties, NGO's

Maatschappij

<i>Energiebronnen:</i>	Zonne- en windenergie, biomassa
<i>Economie:</i>	Duurzame economie, maatschappelijk verantwoord ondernemen
<i>Religie:</i>	Spiritualiteit, iedereen kan zich toegang verschaffen tot zijn goddelijke kern door zichzelf te leren kennen
<i>Cultuurthema:</i>	Uitdrukking van gevoelswaarde en het onderbewuste
<i>Kunststromingen:</i>	Romantiek, Expressionisme, Cobra, New Age
<i>Leiders:</i>	Maatschappelijke spreekbuis/ woordvoerder, goeroe, idealist, activist
<i>Uitvinding: (voorbeelden)</i>	Poldermodel, politieke derde weg
<i>Vernieuwing:</i>	milieubewustzijn, acceptatie homoseksualiteit, seksuele vrijheid, vredesbeweging

Hedendaagse voorbeelden

<i>Leefgemeenschappen:</i>	Scandinavië, Nederland, Canada, California, België
<i>Groepen in Nederland:</i>	Progressief links, New age, milieugroeperingen